

БӨЛІМ: ПСИХОЛОГИЯ

«Мектепке баруға қорқамын...» Қазақстандағы жастар арасындағы буллинг мәселесі.ЖАРИЯЛАНДЫ
17.02.2024СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/149709/>

Қазақстанда статистика бойынша 11 жастан 15 жасқа дейінгі әр бесінші оқушы қатарластырынан буллингке ұшырайды. Бұл дегеніміз ай сайын буллинктің құрбаны немесе қатысушысы ретінде қатысады.

Мектептегі буллинг-бұл бір немесе бірнеше оқушыдан екіншісіне бағытталған жүйелі, қасақана және агрессивті мінез-құлықтың бір түрі. Бұл «буллерлер» (агрессорлар) мен олардың құрбандары арасында күш пен күш теңгерімсіздігі бар ұзақ процесс. Қорқыту физикалық зорлық-зомбылық, ауызша қорқыту, қудалау, моббинг(мақсатты психологиялық қысым), мазақ ету және цифрлық қорқыту үшін электрондық байланыс құралдарын пайдалану мысалы, әлеуметтік медиа арқылы сияқты көптеген жолдармен көрінуі мүмкін.

Қазіргі қоғамда қорқыту мәселесі көптеген адамдардың өмірінде терең із қалдырады. Қазақстан, көптеген басқа елдер сияқты, ерекшелік емес. Қорқыту өмірдің әртүрлі салаларына еніп, білім беру мекемелерінде және жалпы қоғамда жағымсыз салдарлар қалдырады.

Қазақстанда буллинктің таралу себептері:

Ең алдымен, агрессивті мінез-құлықты қалыптастыруда мәдени факторлар маңызды рөл атқарады. Кейбір жағдайларда қоғамдағы

қаттылық пен дәстүршілдік қорқыту құнарлы жер табатын атмосфераға ықпал етуі мүмкін. Сонымен қатар, әлеуметтік және экономикалық тұрақсыздық шиеленісті арттыруы мүмкін, бұл өз кезегінде агрессияның көрінуіне ықпал етуі мүмкін.

Қорқытудың қоғамға әсері:

Қорқытудың психологиялық әсері зардап шеккендердің денсаулығына қатты әсер етеді. Депрессия, мазасыздық және басқа психологиялық бұзылулар жүйелі қауіп пен агрессияға ұшырағандардың күнделікті өмірінің бір бөлігіне айналады. Сонымен қатар, білім беру саласы да зардап шегеді. Қорқыту құрбандарының үлгерімі төмендеуі мүмкін және олардың мектептегі әлеуметтік бейімделуі қиындауы мүмкін.

Қорқыту мәселесін шешу жолдары:

Қазақстанда буллингке қарсы күрестегі бірінші кезектегі қадам білім беру мекемелері деңгейінде қолдау жүйесін құру және осы құбылыстың алдын алу болуы тиіс. Қорқытудың алдын алуға бағытталған білім беру бағдарламалары оқу жоспарларының ажырамас бөлігі болуы керек. Қорқыту құрбандары мен олардың ата-аналарына психологиялық қолдау да мәселені шешуде шешуші рөл атқарады.

Қоғамды қорқыту туралы әңгімеге белсенді түрде тарту керек. Құрмет пен толеранттылық атмосферасын құруға бағытталған науқандарды өткізу қоғамда жағымды жағдайдың қалыптасуына ықпал етеді. Ата-аналар, мұғалімдер және жалпы қоғам бірлесіп агрессияның құрбаны болудан қорықпай дами алатын қауіпсіз және

шабыттандыратын ортаны құруға ұмтылуы керек.

Қорқыту-бұл тек назар аударуды ғана емес, іс-әрекетті де қажет ететін қиындық. Білім беру бағдарламаларын дамыту, құрбандарды қолдау және жағымды әлеуметтік-мәдени контекст құру әр адам өзін құрметтейтін және қорғалған сезінетін қоғамның келбетін өзгерте алады.

КМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.